

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення лісових відносин»

(р.№ 11318 від 04.06.2024, н.д. Дануца О.А. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроєктом пропонується «врегулювання у Лісовому кодексі України, Земельному кодексі України та інших законах України питань законодавчого закріплення основних положень лісовпорядкування, що забезпечать стале, прозоре та відповідальне використання лісів та лісових ресурсів, врегулювання питань функціонування інформаційних систем у сфері лісового господарства, що мають стати важливим інструментом в досягненні відкритості, публічності та контролю за діяльністю учасників ринку деревини та станом лісів, а також з метою забезпечення конкурентної реалізації (продажу) деревини та виробів з деревини, за рахунок визначення в законі України основних правових та організаційних засад їх реалізації (продажу), а також обліку інформації про походження, заготівлю та реалізацію (продаж) деревини, виготовлення та реалізацію (продаж) виробів з деревини, що забезпечить прозорість на ринку».

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

1) Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

2) Регламентом 995/2010 Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року, який встановлює зобов'язання операторів, які розміщують лісоматеріали та продукти деревини на ринок.

3) Директивою Ради 1999/105/ЄС від 22 грудня 1999 року про продаж лісового репродуктивного матеріалу.

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 4 липня 2024 року (протокол №198) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

4) Регламентом 2023/1115 Європейського Парламенту та Ради від 31 травня 2023 року про розміщення на ринок Союзу та експорт із Союзу певних товарів і продуктів, пов'язаних із знищенням і деградацією лісів, і про скасування Регламенту 995/2010.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

1) Стаття 294 Угоди про асоціації передбачає, що з метою сприяння сталому управлінню лісовими ресурсами сторони зобов'язуються працювати разом для покращення правозастосування та управління в лісовій галузі та сприяти торгівлі легальною і сталою лісовою продукцією, що співпадає з цілями законопроекту.

2) Законопроект передбачає, що «електронний облік деревини та виробів з деревини здійснюється за допомогою єдиної державної системи електронного обліку деревини» та «уся заготовлена деревина підлягає обов'язковому обліку в єдиній державній системі електронного обліку деревини».

Функціонування подібної електронної системи обліку деревини передбачено в Директиві 1999/105/ЄС.

Частина 1 статті 10 Директиви 1999/105/ЄС зазначає, що «кожна держава-член повинна скласти національний реєстр базового матеріалу різних видів, затверджених на її території. Повні відомості про кожну одиницю схвалення мають бути записані разом із унікальним посиланням на реєстр у національному реєстрі».

На додаток, частина 2 статті 10 Директиви 1999/105/ЄС передбачає, що в реєстр вноситься певна інформація та зазначаються які відомості вимагаються.

Тому, положення законопроекту стосовно того, що електронний облік деревини та виробів з деревини здійснюється за допомогою єдиної державної системи електронного обліку деревини **узгоджуються** з положеннями статті 10 Директиви 1999/105/ЄС щодо створення національного реєстру базового матеріалу різних видів, затверджених на її території.

3) Законопроект також передбачає, що «реалізація (продаж) деревини, а також виробів з деревини, здійснюється виключно на організованих товарних ринках (товарних біржах), крім випадків реалізації (продажу):

- для забезпечення потреб національної безпеки та оборони, подолання наслідків надзвичайних ситуацій, стихійних лих відповідно до законів;
- для суб'єктів, які здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі»;
- для потреб індивідуального будівництва, ремонту будівель та опалення (для фізичних осіб) в обсязі, що встановлюється Кабінетом Міністрів України;
- деревини, яка ввозиться на митну територію України, в митному режимі імпорту (випуску для вільного обігу)».

П.6 Преамбули Директиви 1999/105/ЄС зазначає наступне: «У контексті консолідації внутрішнього ринку, необхідно усунути будь-які фактичні або потенційні бар'єри для торгівлі, які можуть перешкоджати вільному переміщенню лісового

репродуктивного матеріалу в межах Співтовариства; в інтересах усіх держав-членів, щоб правила Співтовариства встановлювали найвищі можливі стандарти».

Тому, положення законопроекту щодо реалізації (продажу) деревини, а також виробів з деревини виключно на організованих товарних ринках (товарних біржах) **не узгоджуються** з положеннями п.6 Преамбули Директиви 1999/105/ЄС щодо вільного переміщення лісового репродуктивного матеріалу в межах Співтовариства.

4) Законопроект також передбачає, що «договір, за яким здійснюється реалізація (продаж) деревини та виробів з деревини, укладений поза організованими товарними ринками (товарними біржами), крім випадків передбачених законом, є нікчемним та не є підставою для внесення інформації про реалізацію (продаж) деревини та виробів з деревини до єдиної державної системи електронного обліку деревини».

Також законопроект передбачає, що «забороняється внесення до системи обліку деревини та використання для підтвердження реалізації (продажу) деревини та виробів з деревини інформації про реалізацію (продаж) деревини та виробів з деревини на підставі договорів, укладених поза організованими товарними ринками, крім випадків передбачених цим Кодексом».

Підпункт (ii) пункту а) частини 1 статті 6 Регламенту 995/2010 зазначає, що в електронній системі обов'язково зазначається «назва та адреса торговця, якому було поставлено лісоматеріали та вироби з них».

Стаття 5 Регламенту 995/2010 зазначає наступне:

«Зобов'язання простежуваності.

Трейдери повинні в усьому ланцюжку постачання мати можливість ідентифікувати:

(а) операторів або трейдерів, які постачали деревину та вироби з деревини; і

(б) у відповідних випадках торговців, яким вони постачали деревину та вироби з деревини.

Трейдери повинні зберігати інформацію, зазначену в першому абзаці, принаймні п'ять років і надавати цю інформацію компетентним органам, якщо вони цього вимагають».

Таким чином, на відміну від запропонованого законопроектом положення щодо заборони вносити інформацію до обліку про реалізацію (продаж) деревини та виробів з деревини на підставі договорів, укладених поза організованими товарними ринками право ЄС, навпаки, передбачає обов'язковий облік всіх операцій продажу деревини та виробів з деревини.

Враховуючи вищезазначене, положення законопроекту щодо заборони внесення в електронну систему інформації щодо договорів, укладених поза організованими товарними ринками **не узгоджуються** з вимогами статті 5 та 6 Регламенту 995/2010 щодо обліку лісоматеріалів та виробів з них.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону **не суперечить** чинним на сьогодні міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, але **потребує суттєвого доопрацювання** з метою приведення у відповідність до положень Директиви 1999/105/ЄС, Регламенту 995/2010 та Регламенту 2023/1115.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

